

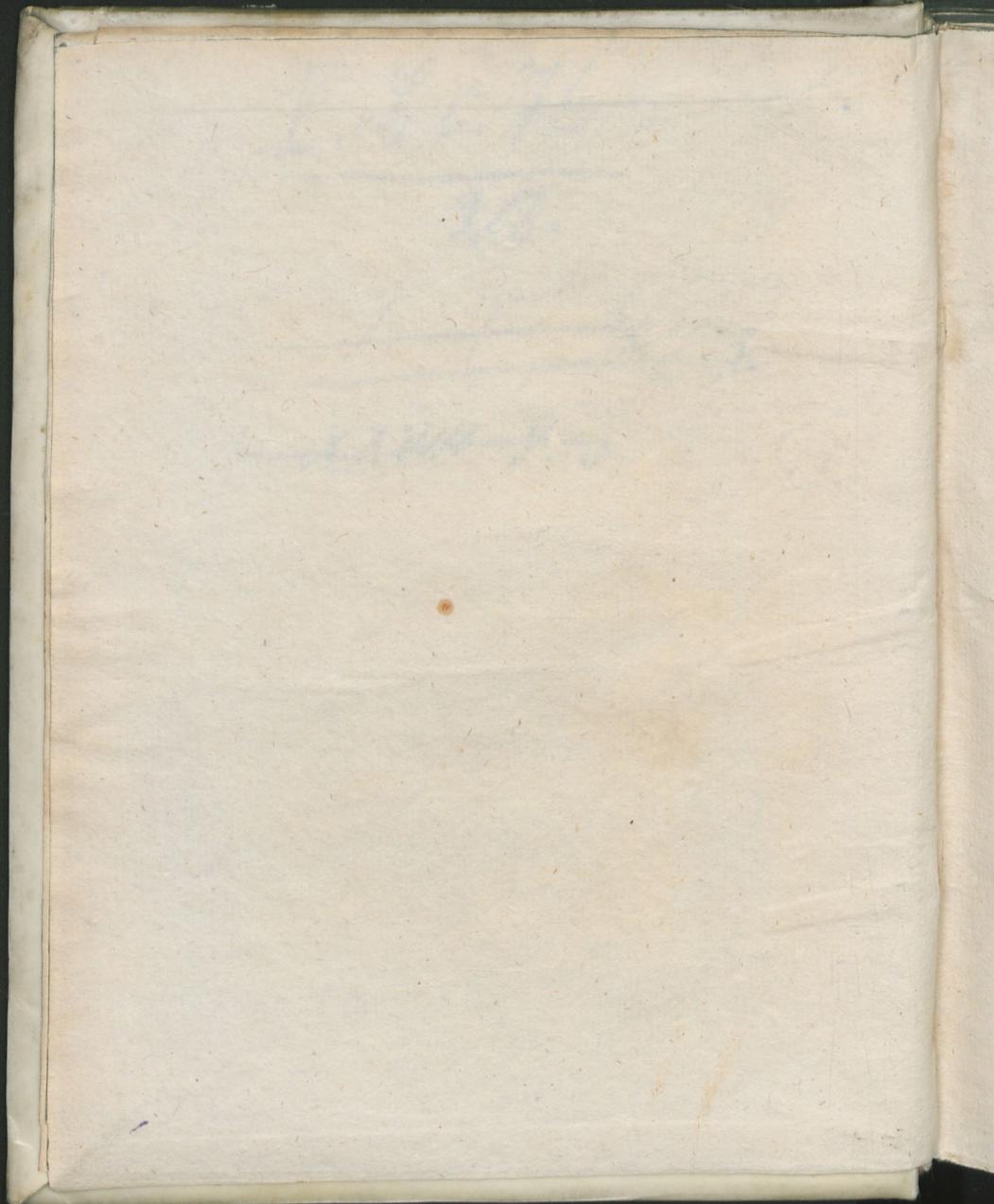
CANCELL.
MARTIS B.
1718.

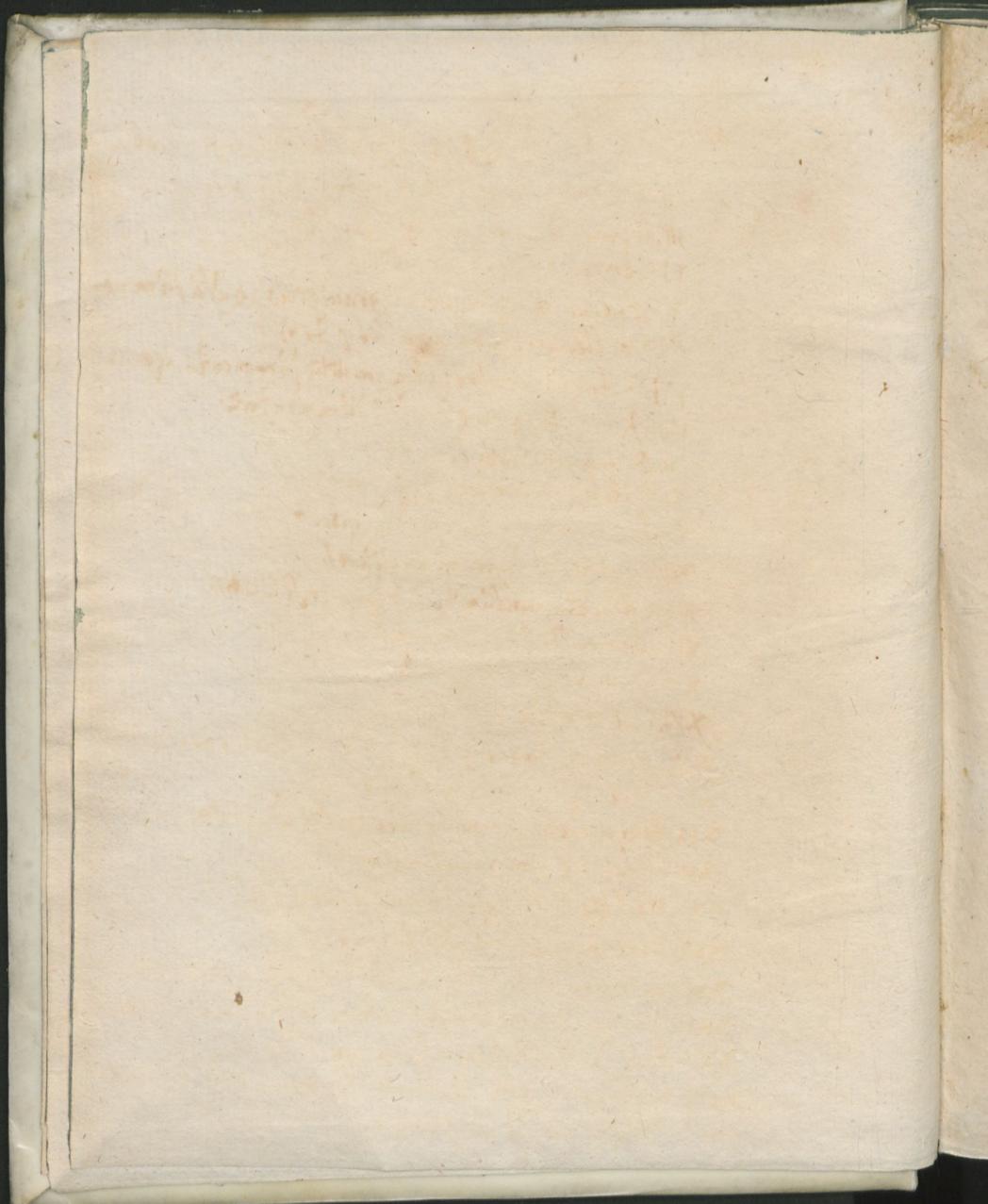
F. L. ü. 76. 65

28. April 16

~~3. 5. 18. 27~~

XXVIII. 9. a

- I. Teste de Probationibus et diversis probando.
II. Michmanhausen de Regatio judiciali.
III. Werner de iuramento heredam.
IV. Amself unds Fortis nullius testis.
V. Bodini de ligio sua et gravissimo ab eis instrumento
VI. Wolfss d. Probat. quod fit per testem.
VII. Stryk d. Probat: gratia rectitudinis instrumentum legale.
VIII. Ich. S. Stryk d. concusca instrumentum.
IX. S. Stryk de Probi. Sem. Q.
X. S. Stryk d. morte vero iuramentum.
XI. Schneider d. testimonio Principis.
XII. Engeleb. d. instrumentum indicis.
XIII. d. Solo presentatio in rebus personali cito.
XIV. Bömer d. Collii Probat.
XV. Ej. d. Collii Probat.
XVI. Meier d. Test: Privilegi.
XVII. Becker d. Probat p. testem d. audiit. Alieno legamento.
XVIII. Mat. Müller d. teste Clerico.
XIX. Beier d. Probantur voluntate tacita et dubia.
XX. Dicker de Comparsis. Literari.
XXI. Wachter d. Interrogatori coram iusti.
XXII. Willenberg d. iure creditibilitatis.
XXIII. Schroeter d. testimoniis minor illo non habitu habe.
XXIV. Hilliger d. iure et modis testem remittenter ligatus est
XXV. Baer d. Personae occacione pressimendis.
XXVI. J. S. Stryk d. certi instrumentum significativa reprobentis.
XXVII. Philippus de Demonstratione.

9

ORDINIS JURIDICI
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
p. t. DECANUS
**JO. BALTHASAR
VVERNHER, D.**

Pandectar. Prof. Publ. Curiæ Provinc.
Consistorii Ecclesiastici, Scabinatus &
Facultatis Juridicæ Assessor,

L. S.

ORDINIS JURIDICI
IN
ACADEMIA TITTEMERGENSI
PER DIALOGUM
DE BALTHASAR
VAN HILDEBRAND.

PARVUS ET DUX DE PAPY GENSIS TOLONIC
CARTIFEX CECILII LIOI SEPULCHRI

Um Nobilissimus Candidatus No-
ster Dissertationem suam **DE JU-
RAMENTO HÆREDUM**, mi-
hi offert, in mentem venit record-
ari eorum, quæ passim in foro
circa hoc de Jurejurando argu-
mentum recepta sunt, quorum
nullam vel rationem cogitando assequi, vel fundamen-
tum in Legibus reperire queo. Nec vero illa, quæ plu-
rima, si non infinita, sunt, omnia nunc percensere con-
stitutum mihi est; sed, data edifferendi occasione, u-
num solum alterumve strictim attingere, animum in-
duxī; non quod efficere aliquid, aut minus firmas op-
iniones ex animis hominum evellere me posse confidam,
sed ut dubitandi rationes, quæ me perplexum suspen-
sumque habent, colligendo aliis judicandi arbitrium re-
linquam. Principio semper miratus sum, quid esset,
quod ab usu Exceptionum repelleret eos, qui delatum
sibi ab adversa parte juramentum præstare recusant.
Deficere Legem, quæ pœnam tam gravem expresse
fanciat, fatentur omnes. Evidenter *Avth. Contra qui pro-
priam. C. d. Non num. pcc. de eo, qui chirographum suum,*

(2

vel

vel saltem numerationem pecuniæ inficiatus est, ac deinceps solutionis Exceptione utitur, cavit; ac *Ulpianus* in *L. io. §. 1. d. Fidej.* illos, qui se fidejussisse negant, divisionis beneficio indignos pronuntiat; Sed quid hoc ad eum, qui religione ductus a juramento abstinet, Exceptionum robore confisus? Pœna lege definita ab uno casu ad alium, ab uno delicto ad aliud, diversi plane generis, nullo modo proferri potest. Hanc interpretationis regulam manifesta æquitate subnixam in fatalibus, quæ vulgo audiunt, ac revera nihil aliud, quam genus aliquod pœnarum sunt, & in veris gravibusque delictis coercendis cum attendamus, nescio, cur eadem in litis Contestatione Negativa negligi, ac insuper haberi debeat. Et cur, quæſo, extra casum delati super fundamento actionis juramenti, cum reus facta in libello asserta negat, suasque Exceptiones addit, harum intuitu reprobationem admittimus, plene licet factorum illorum veritas ab actore probata fuerit? Equidem scio, argumentum objici, a transactione petitum, quæ in omni delatione juramenti insit; sed & illud scio, vim ejus tantam non esse, ut reo neganti defensio sua perire debeat. Transaction, sicut omne aliud negotium, quod ex consensu obligat, secundum mentem contrahentium intelligi ac dijudicari debet. Atqui tantum abeat, ut reus, cum juramentum ab actore delatum acceptat, Exceptionibus suis renunciare velit, ut potius adjiciendo illas expresse, sat liquido declararet, ipsum non alia lege transactum cupere, quam ut in eum eventum, si jurare haud poscit, vel nolit, salvæ ipsi Exceptiones maneat. Et qua fronte, quæſo, aut cujus transactionis intuitu aliquid amplius postulet actor, qui v. gr. mutuum conscientiæ rei commisit, si hic delatum sibi juramen-

mentum post acceptationem detrectet, quam ut illud,
super quo jurare debebat, scilicet mutuum, pro vero ha-
beatur? Cum nihilosecius Compensationis, aliæve
Exceptiones, quæ plane non in objectum transactionis
venisse videri queunt, intentionem actoris elidant; præ-
sertim cum semper transactio stricte intelligi, nec ultra
capita, de quibus liquido convenit, extendi debeat.
Sit licet transactionis species jurisjurandi delatio, ratio-
nis tamen, ut puto, & illud est, eam, ceu modum
probandi subsidiarium, non plus efficere debere, quam
probationem ordinariam, per testes vel documenta su-
ceptam. Atqui hæc sine discriminè, sive facta a reo
negata ejus propria fuerint, sive non, Exceptiones ab
eodem objectas haudquaque excludit. At enim do-
losam reorum inficiationem coerceri, & sic malitiis
hominum occurri, publice interest. Atqui nec sola
hæc ratio sine Lege valere potest, nisi, qui Judices su-
mus, Legislatores agere velimus; nec illa perpetua
omnino est. Neque enim puto, eum statim menda-
cii convictum haberi posse, qui, quæ falsa sunt, ab
initio negavit, ac nihilosecius delatum juramentum
præstare recusat, nisi forte omnes admonitiones, qui-
bus, etiam vere juraturos, a proposito suo dehortari
solemus, damnandas esse censeamus. Quid igitur,
quæso, stante illa hypothesi, faciendum illi, qui singu-
lari quadam Numinis reverentia tactus nec ob quam-
vis rem levidensem corporale juramentum præstare,
neque tamen etiam, quæ falsa sunt, afferere, &c, quæ
non fecit, tanquam facta, fateri velit? Nam coram
Magistratu falso aliquid negare, & falso afferere, ejus-
dem, puto, generis, & æque gravia delicta sunt. Nec
vero meliori fundamento nititur illud, quod hodie fo-
rum

rum sequitur, principium, quod actor, qui super facto famoso jusjurandum detulit, post præstatum calumniæ juramentum actione injuriarum conveniri nequeat; cuius hæc velut firmissima ratio redditur, quod mediante Juramento Calumniæ dolus purgetur, sine quo injuria concipi non possit; ac remisio juramenti eundem cum illius præstatione effectum producere debeat. Atqui Calumniæ Juramentum in ejus tantum favorem introductum est, cui jusjurandum ab altero delatum, ut ipse non aliter, quam si deferens de Calumnia prius jura verit, adigi ad jurandum queat. Huic favori si ultro renunciet, & calumniæ juramentum referenti remittat, nulla ratio apparet, cur sibi hoc ipso præjudicare, & Remedio Juris ad vindicandam injuriam comparato excidere debeat. Quod ni ita esset, paratisimum cuique Calumniatori in promptu foret asylum; movendi nempe super eo, cuius alterum per calumniam arguit, delicto, actionem, & juramentum deferendi. Vix enim est, ut perficitæ frontis Calumniator, si poenam malitiæ imminere sentiat, hanc subire, quam jurando ab illa se liberare, malit. Nec video causam, cur, ex illa hypothesi, non quisque reus Injuriarum actione pulsatus statim ad jusjurandum, quo dolum ac injuriandi animum absuisse probet, admitti debeat. Sic etiam quando in foro Saxonico per *Ordin. Proc. Tit. V.* mutatio libelli post litem contestatam, refusis reo expensis, admittitur, hoc restringi a Dd. solet, ad id tempus, quo sententia super Litis Contestatione lata, & actori probatio injuncta est; idque hac ratione defendi solet, quod Jus Saxonum in hoc Juris argumento a Jure Civili, quippe quo post litem Contestatam libellum amplius mutare non liceat, recedat, & hinc strictissime accipiendo

dum veniat. Atqui illud, quod ad probandum aliud, tanquam verum, assumitur, nullo, saltem probabili, argumento ex Jure civili ostendi potest; Quippe quod contrarium expresse satis inculcat in *L. n. C. d. Reb. Cred.* ubi facultas juramentum deferendi, atque adeo mutandi libellum, habita modi agendi ratione, usque ad sententiam, disertis verbis conceditur. Sed nolo vel hæc fusius persequi, vel alia, quæ in eandem sententiam in promptu sunt, afferre; quorum non pauca in *Dissertatione sua* congesit Nobilissimus Candidatus Noster,

JO. FRIDERICUS LAMPE,
qui lucem primum vidit A. M DCLXXXVIII. Patriam nactus est Lipsiam, Emporium illud Europæ celebratissimum, Patrem, Virum Nobilissimum, JO. GEORGIUM LAMPIUM, Mercatorum Ordinis sui Seniorem; Matrem, sui Sexus Ornamentum, REGINAM SOPHIAM, ex TEIFFENWISERIA gente oriundam. Prima Literarum Elementa a RENISCHIO, & TSCHAUTERO hausit, deinceps disciplina CRELLII, Scholæ Nicolaitanæ Rectoris, magno cum fructu usus. Tum vero in Academia Patria in Album Studiosorum receptus, Pro-Rector B. ITTIGIO, omnem operam initio dedit, ut genuinis Philosophiæ Principiis animum imbueret. Eoque Consilio Viros fama meritisque Notissimos, HARDIUM ac RYSELIUM, sedulo audivit. Postea disciplinæ Juris se dedit, & Jctos longe Celeberrimos, LANGIUM, RIVINUM, MENCKENIOS, FRANKENSTEINIUM, SCHREITERUM, & KLEPPERBEINIUM, sedulo sectatus est, eorumque Scholas non interrupto industriæ ordine frequentavit. Disputationem publicam de variis Juris

ris Controversiis sub Præsidio MENCKENII JUN.
habuit, paulo post a Magnifico JCtorum Ordine,
qui Lipsiæ est, in numerum Candidatorum Juris re-
ceptus. Nuper admodum ab Ordine Nostro Sum-
mos in Utroque Jure Honores modeste petiit, at-
que ad consveta Examina admissus talem se gessit,
ut iidem ipsi unanimi omnium consensu decerne-
rentur. Cras, DEO volente, prodibit in publicum,
& Dissertationem Inauguralem a se conscriptam
DE JURAMENTO HÆREDUM, me
Præside, ventilandam proponet. Cui Actui Solenni-
ut **MAGNIFICUS PRO-RECTOR, ILLU-**
STRISSIMUS COMES, PER-ILLUSTRIS
LIB. BARO, cæterique ACADEMIÆ PRO-
CERES AC CIVES interesse velint, ea, qua par-
est, observantia & humanitate rogo. Dabit me-
cum Universus Ordo Noster operam, ut nihil un-
quam intermitat eorum, quæ ad officia studiaque
mutuo declaranda pertinere videbuntur. Vitember-
gæ d. XXI. Febr. M DCC XII.

VITEMBERGÆ,
LITERIS GERDESIANIS.

99 A 6925

V 17

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Centimetres

Inches

Farbkarte #13

S. JURIDICI
IN
VITEMBERGENSI
ECANUS
LTHASAR
NHER, D.

Publ. Curiæ Provinc.
lesiaftici, Scabinatus &
Juridicæ Assessor,

L. S.